

Jęczmień ozimy

Uwagi ogólne

W sezonie 2024/2025 w ramach PDO w woj. warmińsko-mazurskim przeprowadzono trzy doświadczenia z jęczmieniem ozimym. Założono je we Wróćkowie, Ruskiej Wsi i w Rychlikach. Badano 13 odmian wybranych przez Wojewódzki Zespół PDO. W 2025 roku na Listę odmian zalecanych (LOZ) jęczmienia ozimego wpisano odmianę RGT Mela. Aktualnie zalecane są: **Giewont, Mirabelle, RGT Mela i SU Jule**.

Badania prowadzone były na dwóch poziomach agrotechniki. Były to doświadczenia dwuczynnikowe, gdzie pierwszym czynnikiem były odmiany, a drugim poziom agrotechniki. Celem tych badań było sprawdzenie wartości gospodarczej wybranych odmian w warunkach Warmii i Mazur oraz określenie ich reakcji na zróżnicowaną agrotechnikę.

Środki ochrony roślin do wykonywanych zabiegów wybierali prowadzący doświadczenia. Preparaty te były zarejestrowane w Polsce.

Wyniki doświadczeń

Plonowanie jęczmienia ozimego w minionym sezonie wegetacyjnym było nieco wyższe niż w roku ubiegłym. Średnie plony w 2025 roku we Wróćkowie przy zastosowaniu podstawowych metod agrotechnicznych (a_1) wynosiły 93,6 dt/ha, a przy zwiększonym nakładzie (a_2) 124,2 dt/ha. W Rychlikach średnio na poziomie a_1 zebrano 80,1 dt/ha, na poziomie intensywnym 104,6 dt/ha, natomiast w Ruskiej Wsi odpowiednio 97,5 dt/ha i 113,6 dt/ha. We Wróćkowie efektywność poziomu a_2 wyniosła 30,6 dt/ha, w Rychlikach 24,5 dt/ha, a w Ruskiej Wsi 16,1 dt/ha (tabela 3). W tabeli 4 przedstawiono plonowanie jęczmienia ozimego w poszczególnych miejscowościach. Wyższym plonem, średnio z doświadczeń, na obu poziomach agrotechnicznych wyróżniały się odmiany Jakubus, KWS Morris i Venezia. Na przełomie trzech lat, na obu poziomach, dobrym i stabilnym plonowaniem wykazały się odmiany KWS Morris, RGT Mela i Teuto (tabela 5).

Zaprezentowane w tabeli 6 porażenie odmian jęczmienia ozimego przez choroby analizowano na poziomie podstawowym (bez ochrony fungicydowej). W minionym roku odnotowano znaczne porażenie jęczmienia ozimego przez rdzę jęczmienia, szczególnie we Wróćkowie i Rychlikach. Większe porażenie rdzą jęczmienia odnotowano u odmiany Jakubus i SU Hetti. Podatność na plamistość siatkową wykazały Mirabelle, Giewont, Teuto i SU Elsa. Nieznaczne objawy mączniaka odnotowano u odmiany SU Jule.

W minionym sezonie nie wystąpiło wyleganie jęczmienia ozimego w fazie dojrzałości mleczej. Wyleganie przed zbiorem, na obu poziomach agrotechniki, zanotowano w Rychlikach i Ruskiej Wsi.

Masa tysiąca ziaren (MTZ) w 2025 roku wyniosła średnio na poziomie a_1 56,9 g, a na a_2 59,0 g. Najcięższym ziarnem zarówno na poziomie a_1 jak i a_2 wyróżniały się SU Jule, RGT Mela i Venezia. Natomiast najdrobniejszym ziarnem na obu poziomach agrotechniki cechowała się odmiana Teuto.

Tabela 1.

Jęczmień ozimy. Odmiany badane. Rok zbioru: 2025

Lp.	Odmiana	Kod kraju pochodzenia	Rok wpisania do Krajowego rejestru *	Rok włączenia do LOZ	Hodowca (jednostka prowadząca hodowlę zachowawczą lub dla odmian zagranicznych krajowy przedstawiciel)
odmiany wielorzędowe pastewne					
1.	Jakubus	DE	2017		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; PL- 62-100 Wągrowiec
2.	Mirabelle	DE	2018	2021	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; PL- 62-100 Wągrowiec
3.	SU Jule	DE	2018	2021	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; PL- 62-100 Wągrowiec
4.	KWS Morris	DE	2020		KWS Lochow Polska sp. z o.o. Kondratowice; ul. Słowiańska 5; PL- 57-150 Prusy
5.	Giewont	PL	2021	2024	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; PL-64-000 Kościan
6.	Picasso	DE	2021		Limagrain Polska sp. z o.o.; ul. Rataje 164; PL-61-168 Poznań
7.	RGT Mela	FR	2022	2025	RAGT Semences Polska sp. z o.o.; ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a; PL-87-100 Toruń
8.	SU Hetti	DE	2022		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; PL- 62-100 Wągrowiec
9.	Teuto	DE	2022		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; PL-64-000 Kościan
10.	Winnie	DE	2023		DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; PL-64-000 Kościan
11.	SU Elsa	DE	2024		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; PL- 62-100 Wągrowiec
12.	Venezia	AT	2024		Saatbau Polska sp. z o.o.; ul. Żytnia 1; PL- 55-300 Środa Śląska
odmiany dwurzędowe pastewne					
13.	SU Laubella	DE	2022		Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70; PL- 62-100 Wągrowiec

* - według „Listy odmian roślin rolniczych wpisanych do krajowego rejestru w Polsce

Tabela 2.

Jęczmień ozimy. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2025

Miejscowość	SDOO Wróćkowo <i>pow. Olsztyn</i>	ZDOO Rychliki <i>pow. Elbląg</i>	ZDOO Ruska Wieś <i>pow. Elk</i>
Kompleks rolniczej przydatności gleby	pszenny dobry	pszenny dobry	pszenny dobry
Klasa bonitacji gleby	III b	III b	IV b
pH gleby w KCl	6,9	6,0	7,6
Przedplon	rzepak ozimy	rzepak ozimy	rzepak ozimy
Data siewu	18.09.24	25.09.24	16.09.24
Obsada nasion (<i>szt./m²</i>)	300	300	300
Data zbioru	26.07.	25.07.	18.07.
Nawożenie mineralne			
N na poziomie <i>a₁</i> (<i>kg/ha</i>)	70	70	70
N na poziomie <i>a₂</i> (<i>kg/ha</i>)	110	110	110
P₂O₅ (<i>kg/ha</i>)	40	60	40
K₂O (<i>kg/ha</i>)	80	120	80
Nawożenie dolistne preparatami wieloskładnikowymi na poziomie <i>a₂</i> (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Opti Zboża (2kg); Opti Zboża (2kg)	Innofert zboże (1kg); Innofert zboże (1kg)	siarczan magnezu (10kg) + Plonovit KALI (2kg) + Optysil (0,7l); siarczan magnezu (10kg) + Plonovit Kali (2kg) + Optysil (0,7l) + Tytanit (0,4l)
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna (<i>nazwa</i>)	Gizmo 060 FS		
Herbicyd (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Film (0,35kg); Gold 450 EC (1 l)	Cezaro 574 SC (0,4l)	Cezaro 574 SC (0,4l)
Insektycyd (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	-	-	-
tylko na poziomie <i>a₂</i>			
Fungicyd - pierwszy zabieg (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	AsPik 250 EC (1l)	Soligor 425 EC (0,8l)	Kier 450 EC (1l)
Fungicyd - drugi zabieg (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Soligor 425 EC (0,8l)	Elatus Era (1l)	Ambrossio 500 SC (0,5l)
Regulator wzrostu (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Windsar 250 EC (0,6l)	Moddus 250 EC (0,6l)	Regullo 500 EC (0,15l)

Tabela 3.

Jęczmień ozimy. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2025

Lp.	Wyszczególnienie	Wróćkowo		Rychliki		Ruska Wieś	
		a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
1.	Stan roślin przed zimą (<i>skala 9°</i>)	9	9	8,0	8,0	8,6	8,7
2.	Stan roślin po zimie (<i>skala 9°</i>)	8,6	8,7	8,2	7,9	8,9	8,5
3.	Martwe rośliny (%)	0	0	0	0	0	0
4.	Termin kłoszenia (<i>data</i>)	08.05.	09.05.	05.05.	06.05.	06.05.	06.05.
5.	Termin dojrzałości woskowej (<i>data</i>)	01.07.	03.07.	30.06.	01.07.	01.07.	02.07.
6.	Wysokość roślin (<i>cm</i>)	111	103	95	97	108	101
7.	Wyleganie roślin w fazie dojrzałości młecznej (<i>skala 9°</i>)	9	9	9	9	9	9
8.	Wyleganie roślin przed zbiorem (<i>skala 9°</i>)	9	9	7,8	8,3	8,0	8,7
9.	Porażenie przez choroby (<i>skala 9°</i>):						
	-mączniak prawdziwy	9	9	8,9	8,9	9	9
	-rdza jęczmienia	6,9	9	6,4	8,3	9	9
	-plamistość siatkowa	9	9	6,5	7,6	8,0	8,3
	-czarna plamistość liści	9	9	9	9	9	9
	-rynchosporioza	9	9	8,8	9	9	9
10.	Masa 1000 ziaren (<i>przy wilgotności 14%</i>) (<i>g</i>)	54,6	54,9	56,4	60,3	59,7	61,7
11.	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	12,8	13,0	14,0	13,7	15,5	15,5
12.	Plon ziarna (<i>przy wilgotności 14%</i>) (<i>dt/ha</i>)	93,6	124,2	80,1	104,6	97,5	113,6

Wyniki średnie ze wszystkich badanych odmian

a₁ - przeciętny poziom agrotechniki; a₂ - wysoki poziom agrotechniki

Skala 9° - 9 - oznacza stan najkorzystniejszy, 1 - oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4.

Jęczmień ozimy. Plon ziarna odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2025*przy wilgotności ziarna 14%*

przy wielorzędowej 11%

Lp.	Odmiana	Poziom a ₁			Poziom a ₂		
		Wróćkowo	Rychliki	Ruska Wieś	Wróćkowo	Rychliki	Ruska Wieś
<u>Wzorzec (dt/ha)</u>		<u>93,6</u>	<u>80,1</u>	<u>97,5</u>	<u>124,2</u>	<u>104,6</u>	<u>113,6</u>
odmiany wielorzędowe pastewne							
1.	Jakubus	104	105	102	104	110	106
2.	Mirabelle	84	93	88	81	89	85
3.	SU Jule	91	98	89	89	101	88
4.	KWS Morris	116	109	108	115	105	112
5.	Giewont	88	91	97	96	95	98
6.	Picasso	104	96	103	103	103	104
7.	RGT Mela	96	99	100	100	104	101
8.	SU Hetti	98	102	101	99	99	102
9.	Teuto	93	101	102	103	100	104
10.	Winnie	104	94	105	104	95	105
11.	SU Elsa	101	94	101	105	94	99
12.	Venezia	106	106	102	103	102	97
odmiany dwurzędowe pastewne							
13.	SU Laubella	114	112	102	98	91	98

^w – średnia plonu wszystkich badanych odmian

Tabela 5.

Jęczmień ozimy. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023
przy wilgotności ziarna 14%

przebiegu choroby ziemniaka 1996

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Zimo-trwałość	a ₁					a ₂				
				2025	2024	2023	2024–2025	2023–2025	2025	2024	2023	2024–2025	2023–2025
Wzorzec (dt/ha)				90,4	78,3	94,6	84,4	87,8	114,1	111,0	103,4	112,6	109,5
odmiany wielorzędowe pastewne													
1.	Jakubus	3	5	104	86	98	95	96	107	100	99	104	102
2.	Mirabelle	3	5	88	104	101	96	98	85	102	103	94	97
3.	SU Jule	3	5	93	100	98	97	97	93	104	100	99	99
4.	KWS Morris	3	4,5	111	106	98	109	105	111	101	99	106	104
5.	Giewont	3	5,5	92	103	103	98	99	96	100	104	98	100
6.	Picasso	3	5	101	95	103	98	100	103	95	105	99	101
7.	RGT Mela	3	5	98	105	105	102	103	102	101	109	102	104
8.	SU Hetti	3	5	100	89	101	95	97	100	95	100	98	98
9.	Teuto	3	4,5	99	108	104	104	104	102	100	103	101	102
10.	Winnie	2	5	101	101	-	101	-	101	100	-	101	-
11.	SU Elsa	1	5	99	-	-	-	-	99	-	-	-	-
12.	Venezia	1	5	105	-	-	-	-	101	-	-	-	-
odmiany dwurzędowe pastewne													
13.	SU Laubella	3	5	109	99	95	104	101	96	94	95	98	97
Liczba doświadczeń				3	3	3	6	9	3	3	3	6	9

^w-wzorzec w 2025 roku- średnia wszystkich odmian, 2024 -2023:Jakubus;KWS Morris;Teuto

Tabela 6.

Jęczmień ozimy. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na przeciętnym poziomie agrotechniki - a₁ (odchylenia od wzorca).
Lata zbioru: 2025, 2023 - 2025

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Mączniak		Rdza jęczmienia		Plamistość siatkowa		Rynchosporioza	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023 i 2025
Wzorzec (skala 9°)			8,8	8,9	6,8	6,6	7,0	6,8	8,3	8,5
odmiany wielorzędowe pastewne										
1.	Jakubus	3	0,2	0,1	-1,5	-1,2	0,0	0,2	0,7	0,6
2.	Mirabelle	3	0,2	0,0	0,5	0,8	-0,5	-0,1	-0,3	-0,1
3.	SU Jule	3	-1,8	-1,0	0,5	0,6	0,5	0,0	0,7	0,5
4.	KWS Morris ^w	3	-0,3	0,0	0,5	0,2	0,5	0,3	0,7	0,2
5.	Giewont	3	0,2	-0,1	-0,5	0,3	-0,5	0,2	0,7	0,5
6.	Picasso	3	-0,8	-0,4	-0,3	0,1	0,5	0,7	0,7	0,5
7.	RGT Mela	3	0,2	0,0	-0,3	0,5	0,0	0,1	0,7	0,6
8.	SU Hetti	3	0,2	0,0	-1,8	-0,5	1,0	0,3	0,7	0,2
9.	Teuto ^w	3	0,2	0,0	-0,3	0,5	-0,5	-0,5	0,7	0,3
10.	Winnie	2	0,2	-	-0,3	-	0,3	-	0,7	-
11.	SU Elsa	1	0,2	-	0,3	-	-0,5	-	0,7	-
12.	Venezia ^w	1	0,2	-	-0,3	-	0,0	-	-1,3	-
odmiany dwurzędowe pastewne										
13.	SU Laubella	3	0,2	0,0	-0,5	0,5	0,5	1,0	0,7	0,6
Liczba doświadczeń			1	6	2	7	2	7	1	3

Wyniki pochodzą jedynie z doświadczeń, w których wystąpiło dane zjawisko; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

^w - odmiany wchodzące w skład wzorca

Tabela 7.

Jęczmień ozimy. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).**Lata zbioru: 2025, 2023 - 2025**

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9°)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie doj. młecznej		przed zbiorem					
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
poziom agrotechniki a ₁										
Wzorzec (skala 9°)			<u>9</u>	<u>9</u>	<u>8,0</u>	<u>7,8</u>	<u>108</u>	<u>105</u>	<u>54,9</u>	<u>51,1</u>
odmiany wielorzędowe pastewne										
1.	Jakubus	3	nie wystąpiło	nie wystąpiło	-0,5	-0,6	-6	-5	-1,2	-2,0
2.	Mirabelle	3			0,5	0,4	2	7	2,2	3,9
3.	SU Jule	3			-0,3	0,1	2	5	4,0	5,5
4.	KWS Morris ^w	3			0,0	-0,1	-2	-2	-1,8	-0,2
5.	Giewont	3			-0,8	-0,5	4	6	3,0	3,8
6.	Picasso	3			0,0	-0,4	4	3	-0,6	2,0
7.	RGT Mela	3			0,8	0,1	6	6	3,4	5,0
8.	SU Hetti	3			-0,3	0,1	-7	-7	1,8	3,6
9.	Teuto ^w	3			0,3	0,5	6	6	-1,8	0,5
10.	Winnie	2			0,5	-	3	-	0,2	-
11.	SU Elsa	1			-0,3	-	4	-	2,1	-
12.	Venezia ^w	1			-0,3	-	-4	-	3,6	-
odmiany dwurzędowe pastewne										
13.	SU Laubella	3	-	-	-1,3	0,0	-14	-13	3,1	6,5
Liczba doświadczeń			3	9	2	5	3	9	3	9
poziom agrotechniki a ₂										
Wzorzec (skala 9°)			<u>9</u>	<u>9</u>	<u>8,5</u>	<u>8,3</u>	<u>107</u>	<u>102</u>	<u>57,1</u>	<u>53,6</u>
odmiany wielorzędowe pastewne										
1.	Jakubus	3	nie wystąpiło	nie wystąpiło	0,5	0,2	-3	-3	0,6	-0,4
2.	Mirabelle	3			0,5	0,5	-1	4	1,8	3,4
3.	SU Jule	3			0,5	0,5	-2	2	3,1	4,3
4.	KWS Morris ^w	3			-0,3	-0,4	-2	-2	0,3	-0,5
5.	Giewont	3			-0,8	-0,1	0	5	2,2	3,0
6.	Picasso	3			-0,8	-0,4	-1	1	-0,5	1,9
7.	RGT Mela	3			0,0	0,0	4	8	3,3	4,0
8.	SU Hetti	3			0,5	0,7	-5	-7	-0,9	3,4
9.	Teuto ^w	3			0,0	0,3	5	5	-2,7	0,3
10.	Winnie	2			0,5	-	6	-	4,1	-
11.	SU Elsa	1			0,3	-	2	-	1,8	-
12.	Venezia ^w	1			0,3	-	-3	-	2,4	-
odmiany dwurzędowe pastewne										
13.	SU Laubella	3	-	-	-1,3	0,1	-14	-14	0,9	5,4
Liczba doświadczeń			3	9	2	5	3	9	3	9

^w - odmiany wchodzące w skład wzorca

**Charakterystyka odmian jęczmienia ozimego wpisanych do Krajowego rejestru
w 2024 roku na podstawie Listy Opisowej Odmian COBORU
(odmiany badane w doświadczeniach regionalnych)**

SU ELSA

Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5°). Odporność na rynchosporiozę – dość duża, na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość mała. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

VENEZIA

Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5°). Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i rynchosporiozę – średnia, na ciemnobrunatną plamistość – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren, gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.